

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับ
นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุราษฎร์ธานี เขต 2*

DEVELOPMENT OF A SCHOOL ADMINISTRATION MODEL FOR
DEVELOPING CAREER SKILLS OF STUDENTS IN SCHOOLS UNDER
SURATTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สายเพ็ญ บุญทองแก้ว

Saipen Boonthongkaew

บรรจง เจริญสุข

Banjong Jaroensuk

ญาณิศา บุญจิตร

Yanisa boochit

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Suratthani Rajabhat University, Thailand

E-mail: saipen_bun@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพในการบริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาแนวทางในการบริหารสถานศึกษา 3) สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา 4) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ การวิจัยมี 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดี จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ 6 คน และขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบมีค่าความเชื่อมั่น 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ งานบริหารงานบุคคล

* Received 13 June 2020; Revised 1 July 2020; Accepted 18 July 2020

งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป 2) แนวทางในการบริหารพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการบริหารงานหลัก 4 งาน คือ 2.1) งานวิชาการ 2.2) งานงบประมาณ 2.3) งานบริหารบุคคล 2.4) งานบริหารทั่วไป 3) ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ พบว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน มี 4 องค์ประกอบ คือ 3.1) ปัจจัยนำเข้า 3.2) กระบวนการ 3.3) ด้านผลผลิต 3.4) เงื่อนไขความสำเร็จ 4) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การบริหารสถานศึกษา, การพัฒนาทักษะอาชีพ

Abstract

The article of this research were to: 1) study the conditions of school administration for developing career skills for students in schools 2) study the guidelines of school administration for developing career skills for students in schools 3) develop the school administration model for developing career skills for students in schools 4) study the suitability and feasibility of the school administration model for developing career skills for students in schools. The research procedure consisted of four steps as follows. Step 1 was used to study the conditions of school administration for developing career skills for students in schools under Suratthani Primary Educational Service Area Office 2. The sample were 127 administrators of schools under Suratthani Primary Educational Service Area Office 2. The questionnaire with a reliability of 0.97 was used to collect data. The data were analyzed by mean and standard deviation. Step 2 was used to study the guidelines of school administration for developing career skills, The sample were five administrators of schools under Office of the Basic Education Commission, which had good practices, selected by purposive sampling. The research instrument was an interview form. Step 3 was used to develop the school administration model for developing career skills for students in schools by 6 professionals. Step 4 was used to evaluate the suitability and feasibility of the school administration model by 127 school administrators. The evaluation form for suitability and feasibility of the model with a reliability of 0.87 was used to collect data. The data were analyzed by mean and standard deviation. The research findings were as follows. 1) The operational conditions of

school administration for developing career skills for students in overall and each aspect were at a high level ranked in descending order: personnel management, academic affair, budgeting, and general administration. 2) The development of the school administration model showed that the model consisted of four components: Component 1, inputs, consisted of four major management tasks: 2.1) academic affair, 2.2) budgeting, 2.3) personnel, and 2.4) general administration 3) The development of the school administration model showed that the model consisted of four components: Component 3.1) inputs 3.2) the process of school administration for developing career skills 3.3) productivity 3.4) success conditions. 4) The suitability and feasibility analysis in overall was at a high level.

Keywords: Model Development, School Administration, Development of Career Skills

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม (ยศวดี ดำทรัพย์, 2560) นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่ง คือ เพื่อให้คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย โดยนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ประกอบกับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นโยบายที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีประเด็นกลยุทธ์พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต มีสุขภาวะที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความร่วมมือทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ทักษะการเปลี่ยนแปลง (วิจารณ์ พานิช, 2556) ซึ่งทักษะอาชีพ เป็นหนึ่งในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แนวคิดและหลักการของทักษะนี้ เน้นที่ทักษะในการให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ตนเองเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง พินิจพิจารณาอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของบุคคล สิ่งแวดล้อม ค่านิยม และ ภูมิหลังของบุคคลนั้น ดังนั้น หากบุคคลมีทักษะอาชีพที่เหมาะสม บุคคลนั้นจะมีความพึงพอใจ มีความมั่นคง และประสบความสำเร็จในการดำรงชีพในอนาคต ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า ทักษะอาชีพและการดำรงชีพของบุคคล จะได้รับอิทธิพลจากพันธุกรรมของบุคคลนั้นส่วนหนึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาส่วนหนึ่ง ภูมิหลังครอบครัว และอิทธิพลจากการประกอบอาชีพของบิดามารดาอีกส่วนหนึ่ง (Anne, 1964) ดังนั้นการพัฒนาทักษะอาชีพจึงเป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคล เพื่อการประกอบอาชีพพัฒนาศักยภาพ ในตัวบุคคลให้สามารถวิเคราะห์ตนเอง และดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข ซึ่งในการประเมินทักษะนี้นั้น นักเรียนควรได้รับรู้และเข้าใจตนเองในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ความคาดหวังของตนเอง ตลอดจนการเรียนรู้งานเข้าใจลักษณะงาน (Super, D.E. & Crites, J. O., 1995) Ginzberg Eli ได้กล่าวถึงการประเมินและพัฒนาทักษะนี้จะมีประสิทธิภาพที่สุดในช่วงอายุ ระหว่าง 13 - 15 ปี เด็กจะสามารถประเมินความสามารถของตนเองได้ และพิจารณาเลือกอาชีพได้ ตลอดจนสามารถประเมินความสนใจและความสามารถของตนเองว่าตนควรเลือกอาชีพใด (Ginzberg Eli, 1966) ยิ่งไปกว่านั้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ทักษะด้านนี้ บุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นประถม (หรืออนุบาล) ไปจนถึง ม. 6 และมหาวิทยาลัย รวมถึงตลอดชีวิต โดยรูปแบบการเรียนรู้จะจัดให้เหมาะสมตามพัฒนาการของสมอง ให้แก่บุคคลแต่ละกลุ่มอายุและตามพัฒนาการของสมองแต่ละคน เพราะทักษะกลุ่มนี้ใช้รูปแบบวิธีการสอนเพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่ละบุคคลจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่สำคัญครูต้องทำงานหนักในการคิดค้นหาวิธีออกแบบการเรียนรู้ วิธีกระตุ้นและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของเด็ก (วิจารณ์ พานิช, 2555)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
3. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
4. เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาสภาพในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และประเมินรูปแบบ ประชากร คือ ผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 183 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 จำนวน 127 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970)

2. แนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ประชากร คือผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดีจำนวน 5 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 คือ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน จำนวน 6 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อตรวจสอบรูปแบบ

4. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ประชากร คือ ผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 183 คน กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ในรูปแบบแจกแจง ความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และ วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเที่ยง (Reliability) ตามสูตรการหาค่าความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990)

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่ามีสภาพการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยได้แก่ งานบริหารงานบุคคล งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สรุปได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการบริหารงานหลัก 4 งาน คือ 1) งานวิชาการ ด้านพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน 2) งานงบประมาณ ด้านการจัดสรรทรัพยากรและด้านการระดมทรัพยากร 3) งานบริหารบุคคล ด้านการพัฒนาคูคลากรและด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ 4) งานบริหารทั่วไป ด้านการสร้างเครือข่ายและการประสานงาน

3. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 รูปแบบ มี 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การบริหารงานหลัก 4 งาน คือ 1) งานวิชาการ ด้านพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน 2) งานงบประมาณด้านการจัดสรรทรัพยากรและด้านการระดมทรัพยากร 3) งานบริหารบุคคล

ด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ 4) งานบริหารทั่วไปด้านการสร้างเครือข่ายและการประสานงาน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ มีการใช้วงจรการบริหารคุณภาพ 4 ขั้นตอน 1) การวางแผน (Plan: P) 2) การลงมือปฏิบัติ (Do: D) 3) การตรวจสอบ (Check: C) 4) การปรับปรุง (Action: A) องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ และสามารถประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปหารายได้ โดยการช่วยเหลือครอบครัว ประกอบอาชีพหรือฝึกงานในสถานประกอบการหรือผลิตสินค้าจำหน่ายได้ในระหว่างเรียน องค์ประกอบที่ 4 สิ่งแวดล้อม ชุมชนมีการสร้างเครือข่ายและการประสานงาน

4. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่ามีสภาพการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ งานบริหารงานบุคคล งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชา การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่จะต้องบริหารจัดการสถานศึกษาที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) จึงส่งผลให้สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของสมกิต บุญยะโพธิ์ สรุปไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สมกิต บุญยะโพธิ์, 2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรา วิริยะหิรัญไพบูลย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน

ประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการบริหารบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานวิชาการ (รุจิรา วิริยะหิรัญไพบูลย์, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของบาทหลวงมงคล จันทรสฤษดิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (บาทหลวงมงคล จันทรสฤษดิ์, 2559)

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สรุปได้ว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่ สอดคล้องกับอาชีพในท้องถิ่น และสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีการจัดการเรียนการสอนการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน มีการวางแผนร่วมกับชุมชน หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะอาชีพในโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล มีการวางแผนการพัฒนาคณาจารย์ให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน ครูได้รับการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับทักษะอาชีพต่าง ๆ ที่หลากหลายมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนทักษะอาชีพ มีการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ ด้านการบริหารทั่วไป การส่งเสริมให้สถาบันอาชีวศึกษาสถานประกอบการ ภูมิปัญญา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นการช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะอาชีพอย่างหลากหลาย ส่งเสริมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการดำเนินงาน ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรายวิชาหรือทักษะอาชีพสำหรับการเรียนการสอน การประสานงาน การประสานงานกับสถานประกอบการในพื้นที่เพื่อให้นักเรียนได้เข้าไปฝึกงานในสถานที่จริงโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้การประกอบอาชีพ รวมทั้งการให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้ปกครองในการประกอบอาชีพ การประสานงานกับสถาบันอาชีวศึกษาในพื้นที่หรือในจังหวัดเพื่อสร้างความร่วมมือในทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากการส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน เป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคล เพื่อการประกอบอาชีพ พัฒนาศักยภาพในตัวบุคคลให้สามารถวิเคราะห์ตนเอง และดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการศึกษา เตรียมคนเข้าสู่อาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในชีวิต เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างความสามารถในการปฏิบัติงาน

การสร้างอาชีพ ตลอดจนให้ผู้เรียนรู้จักอาชีพ และเห็นเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ นักเรียนได้รับรู้และเข้าใจตนเองในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถความคาดหวังของตนเอง ตลอดจนการเรียนรู้งานเข้าใจลักษณะงาน สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ว่า การเสริมทักษะอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการในวิธีการที่หลากหลายประกอบด้วย การบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดรายวิชาเพิ่มเติมอาชีพ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเกี่ยวกับอาชีพ การจัดโครงการอาชีพ การจัดฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ การเสริมทักษะอาชีพ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ทำให้เกิดการปลูกฝังลักษณะนิสัยในการทำงานเพื่อให้นักเรียนพัฒนาไปสู่การประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรา วิริยะหิรัญไพบุลย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเก้าเลี้ยว ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ ควรดำเนินการพัฒนาตามแผนปฏิบัติงาน ติดตาม ตรวจสอบ หลักสูตรมีการปรับเปลี่ยนตามนโยบายให้เหมาะสมกับผู้เรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรมีการตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ด้านบริหารงานบุคคล การพัฒนางานด้านบุคคล ดำเนินการแต่งตั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้ตรงกับความสามารถ ส่งเสริมการพัฒนา ความรู้ บุคลากรอยู่เสมอ ด้านบริหารงานทั่วไป มีการปรับภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม (รุจิรา วิริยะหิรัญไพบุลย์, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของบาทหลวงมงคล จันทรสุนันต์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัด สังฆมณฑลราชบุรี คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งคำพูดและ กระทำ ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในการมีส่วนร่วมสร้างประโยชน์ให้กับสถานศึกษา และชุมชน ควรมีการประชุม วางแผน ส่งเสริม และผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ วางแผน กลยุทธ์ และมีการกำหนดบทบาท หน้าที่ เป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อผลความสำเร็จ ควรมีการประชุมระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควรสร้างแรงจูงใจและความมั่นใจให้แก่บุคลากร โดยจัด สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อความก้าวหน้าที่ยั่งยืนในอนาคตให้แก่บุคลากร ควร กำหนดลักษณะงาน ขอบข่าย อำนาจ หน้าที่ ของตำแหน่งต่าง ๆ อย่างชัดเจน และมอบอำนาจหน้าที่ ตามความรู้ความสามารถของบุคลากร ควรเน้นบุคลากรให้จัดทำแผนการสอนที่เน้นกิจกรรมด้านการ คิด วิเคราะห์ และควรสร้าง เครื่องมือ การวัดและประเมินผลให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับ กิจกรรม เนื้อหาวิชาเรียน (บาทหลวงมงคล จันทรสุนันต์, 2559)

3. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่ารูปแบบ มี 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ องค์ประกอบ ที่ 3 ผลผลิต และองค์ประกอบที่ 4 สิ่งแวดล้อม ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการศึกษา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน ได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการบริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษา ขอบข่ายการ บริหารงานในสถานศึกษา การพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียน รูปแบบและการพัฒนา รูปแบบ ที่มีโครงสร้างและเนื้อหาที่สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ จึงทำให้ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ 4 องค์ประกอบ สอดคล้องกับ แนวคิดของ ยศวดี คำทรัพย์ ได้สรุปไว้ว่า รูปแบบ เป็นเค้าโครงของสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยแสดงโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้นหรือ รูปแบบเป็นการจำลองภาพในอุดมคติที่จะนำไปสู่การอธิบายคุณลักษณะสำคัญของ ปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ที่ไม่มีองค์ประกอบแน่นอน หรือรายละเอียดทุกแง่มุม โดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความถูกต้อง และเชื่อถือได้ (ยศวดี คำทรัพย์, 2560) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิราพร สุวรรณศรวล ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และสภาพแวดล้อม (Conditions for Achievements) (วชิราพร สุวรรณศรวล, 2554) สอดคล้องกับงานวิจัย ของศุภโชค ปิยะสันต์ ได้ทำวิจัยเรื่องศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ การประกอบอาชีพสำหรับโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารที่มีวิธี ปฏิบัติที่ดี มีแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ คือ เป็นการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถประกอบอาชีพในท้องถิ่นโดยไม่ทิ้งถิ่นฐานฐาน ที่อยู่พึ่งตนเองได้ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาโดยการมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ สร้างโอกาส การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์สามารถนำไปปฏิบัติหรือประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม และการสอนอาชีพที่มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทและศักยภาพในพื้นที่เน้นให้นักเรียนได้ ปฏิบัติจริง มีจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ มีทักษะในการประกอบอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน (ศุภโชค ปิยะสันต์, 2558) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ อภัยใจ ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ผลการวิจัยพบว่า

สภาพและแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและสภาพแวดล้อม ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป 2) ด้านกระบวนการประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ การปรับปรุงและการรายงานผลมีการประสานงานเป็นกลไกการขับเคลื่อน 3) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เงื่อนไขความสำเร็จ 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และ 2) มีองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ และผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (ณรงค์ อภัยใจ, 2560)

4. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนมีการดำเนินการตามขั้นตอนโดย การศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษา และได้นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเพื่อให้ข้อคิดเห็นและเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบ จึงส่งผลให้ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ วชิรา อยู่สุข ที่กล่าวว่า รูปแบบเป็นโครงสร้างที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ศึกษามาของผู้สร้างเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ วิธีการดำเนินงานและเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ (วชิรา อยู่สุข, 2559) สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี กล่าวว่า รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผังไดอะแกรม หรือแผนภาพเพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น (ทิศนา ขัมมณี, 2560) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีประโยชน์อยู่

ในระดับมากที่สุด (ณรงค์ อภัยใจ, 2560) สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี เณรจาที ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ (สมศรี เณรจาที, 2560) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธำปณัฐ อุดมศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก (ธำปณัฐ อุดมศรี, 2558)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีข้อบ่งชี้และภารกิจการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีโรงเรียนส่วนใหญ่มีการบริหารงานหลัก 4 งาน คือ 1) งานวิชาการ ด้านพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน 2) งานงบประมาณ ด้านการจัดสรรทรัพยากรและด้านการระดมทรัพยากร 3) งานบริหารบุคคล ด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ 4) งานบริหารทั่วไป ด้านการสร้างเครือข่ายและการประสานงาน รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มี 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต และองค์ประกอบที่ 4 สิ่งแวดล้อม รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ **ข้อเสนอแนะ** 1) ในการนำรูปแบบไปใช้ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ให้เข้าใจในทุกขั้นตอน อย่างละเอียด ชัดเจน เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง 2) ควรนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ไปใช้ในการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม 3) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในโรงเรียนให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและชุมชนโดย

เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ 4) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนเพื่อหาแนวทางให้เกิดการพัฒนาทักษะอาชีพ 5) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมทักษะอาชีพสอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียนเพื่อนักเรียนจะได้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
- รูปนัฐ อุดมศรี. (2558). รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ อภัยใจ. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทิตินา แหมมณี. (2560). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย 9. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บาทหลวงมงคล จันทรสฤษดิ์. (2559). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ยศวดี คำทรัพย์. (2560). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- รุจิรา วิริยะหิรัญไพบูลย์. (2559). สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเก่าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์. วารสาร SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL, 2(2), 79-93.

- วชิรา อยู่สุข. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนปฏิบัติสำหรับผู้สอนวิชาชีพ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วชิราพร สุวรรณศรวล. (2554). รูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(พิเศษ), 182-192.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- ศุภโชค ปิยะสันต์. (2558). รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารบทเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี. วารสารการวิจัยกาสละองค์ มหวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 9(2), 175-189.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2555). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริการการศึกษบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมศรี เณรจาทิ. (2560). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 14(27), 10-20.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. เรียกใช้เมื่อ 5 มกราคม 2563 จาก <https://www.obec.go.th/about/นโยบายสพฐ-ปีงบประมาณ-พ-ศ-2561>
- Anne. (1964). The Psychology of Occupation. New York: John Willey and Sons.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (3rd ed.). NY: Harper & Collins.
- Ginzberg Eli. (1966). The development of Human Resources. New York: McGraw-Hill.

- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal Education and Psychology Measurement*, 3 (3 0) , 607-610.
- Super, D.E. & Crites, J. O. (1995). *Appraising Vocational Fitness*. Delhi: Universal .Book Stall.